

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENE

Inserati:
Enostop. pettivrsta (72mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Žalujoča Slovenija.

Ljubljana, 22. sept.

Nešteta množica se pomika po Ljubljani, nad trideset tisoč, glava pri glavi; vsi resni kot jesensko solnce, ki zapada nad njimi, tihi kot srci v pozlačenih rakvah, kateri spremljajo na zadnji poti. Med brodnimi glasovi, ki se zibljejo v ozračju od ljubljanskih stolpov nad strehami, med prazniško mrtvimi hišami, med množico, med mol-akordji pogrebnihi melodij, med burnimi utripljeji, ki se v njih krčijo srca teh tisočev, med solzami, ki jim močijo lica, pa plava ena velika misel: **Moč sovraštva je rodila moč ljubezni.** Oj, sovražijo nas, ogavno, umazano, bolj nego ljubijo red in mir; kot bi jim bilo sovraštvo ukazano, kot bi izvrševali ž njim človeške in državne dolžnosti. Sovražijo nas, vse brez razločka, brez izjeme. Zato pa v nedogovorjenem soglasju kipi himna ljubezni do rodne zemlje, do uboge vdove, zapuščenice, in do vseh njenih otrok, do vsega nesrečnega slovenskega naroda, med njimi na dan. In ko v izmerjenih taktih, ki po njih stopajo sinovi in hčerke tega naroda po trdem tlaku, veličastno odmeva ta himna, ne več, je-li bi prej sklonil svojo glavo in poljubil mrzli rakvi, je-li bi razširil svoje roke in v dolgem, gorkem objemu oklenil vse te tisoče, ki jo pojejo, vse tiste stotisoče, ki danes od Drave do Jadranskega morja ponavljajo, da smo bratje med seboj, in da imamo bratovske dolžnosti, ki jih nikdar pozabiti ne smemo.

Pogreb.

Dih smrti je poletel preko bele Ljubljane, diha groze je prišel preko slovenskih poljan, in tam gori na ljubljanskem polju je včeraj plaval slovenski narod ob žrtvah tega diha groze, smrti. Slovenski narod je polagal v grob svoj krvni davek, plačilo svoje zvestobe, ceno svoje udanosti, nadavek svoje bodočnosti.

20. september leta 1908 ostane v zgodovini slovenskega naroda neizbrisani, zapisan s slovensko krvjo — mislo si ga zapisali sami, zapisali so nam ga drugi — in temu dnevu se je postavil spomenik tam gori na ljubljanskem pokopališču, in tudi spomenik so nam postavili drugi. Ni to rezan kamen, ni ga klesal kipar umetnik, ne blišči ti nasproti v dragoceni kovini, ne, šest črevljev pod zemljo ima slovenski narod svoj spomenik v onih dveh žrtvah, kateri je včeraj spremil k večnemu počitku, priprost spomenik, kakor je priprost naš narod, ubožen, kakor je ubožen naš narod sam, ali nerazrušen. Naj besni preko naše domovine najsilnejši vihar, naj se rušijo naši domovi, naj pade vse, ta spomenik ne pade, kajti izrgali so ga iz našega telesa in spojili so ga z našo krvjo — stal bo, dokler se bo še kdaj zval Slovenca, dokler bo še kdo znal izgovarjati imeni **Adamič** in **Lunder**.

Mučeniška je bila smrt Adamičeva in Lundrova, in slovenski narod je znal ceniti kri, ki sta jo po nedolžnem prelila na žrtveniku domovine. Izkazal jima je zadnjo čast, kakor je doslej še ni nobenemu svojemu sinu. Takega veličastnega pogreba še nikdar ni bilo na Slovenskem!

Mestni občinski svet ljubljanski je sklenil, da se pokopljeta na občinske stroške, in v svrhu ureditve sprevoda se je sestavil skupni odbor iz pristašev vseh slovenskih političnih strank. Slovenski narod je prikrat zopet, po dolgem odmoru enajstih let, nastopil složno.

Že z jutranjimi vlaki so prispele v Ljubljano velike množice občinstva z dežele, opoldanski vlaki so bili natlačeni polni, gorenjski vlak je pripeljal gotovo do 800 udeležnikov sprevoda, a popoldanski nič manj. Iz cele Slovenske je hitelo ljudstvo

v Ljubljano, da se udeleži izprevida nedolžnih žrtev.

Slovenska društva so se zbirala pred »Narodnim domom«. Ob pol 4. uri je prikorakala na zbirališče okrog sto mož breječa četa telov. S. K. S. Z., pod vodstvom predsednika Z. T. O., dr. Pogačnika, brata J. Podlesnika in načelnika A. Jeločnika, glasbeno društvo »Ljubljana« ter delavstvo iz Vevč in Medvod, med katerimi je bil poslanec Gostinčar. Na zbirališču so že stala ostala ljubljanska pevska društva in Sokoli. Odtod se je odkorakalo k sv. Krištofu. Ulice, po katerih je bilo naznanjeno, da se bo pomikal sprevod, so bile že zdavnaj pred napovedanim časom popolnoma zasedene po občinstvu. Posebno velik naval je bil pri pošti in pa na Marijinem trgu. Sploh pa je bilo po Dunajski cesti toliko občinstva, da se je človek komaj še preril skozi.

Cerkveno opravilo je opravil pri sv. Krištofu gospod stolni prošt Sajovic ob asistenci petih gg. duhovnikov. Nato je zapel zbor vseh ljubljanskih pevskih društev — gotovo do 200 pevcev — pod vodstvom koncertnega mojstra g. Hubada pretresljivo žalostinko »Človek, glej dognanje svoje«, delo umrlega p. Angelika Hribarja. Tisočem in tisočem občinstva so se zablesketale solze v očeh ob tej priliki, posebno pa še onim, ki so videli silno bol sorodnikov obeh žrtev. Res okamenelo srce bi moral imeti človek, katerega ne bi bil v dno duše pretresel ta prizor.

Nato se je začel pomikati izprevod po Dunajski cesti. Začetek izprevida je bil že na križišču Šentpeterske in Resljeve ceste, ko so se zadnji šele uvrstili. Na čelu je bil križ, ovit z belim pajčolanom, katerega konca sta nosila dva magistratna uslužbenca, vsak po en krasen šopek cvetk v drugi roki. Za križem so sledili ognjegasci, ljubljanski in okoliški, njim pa peto in šestošolci I. državne gimnazije s svojimi učitelji. II. državna gimnazija se je razun prvošolcev, — sodeč po vencih, udeležila polnoštevno sprevoda. Vsak razred je imel svoj venec. Spreveda se je udeležil tudi učiteljski zbor. Gimnazijcem so sledili učiteljski, katerim je bila, kakor se pripoveduje, udeležba po ravnateljstvu zavoda prepovedana. Nato je prišla višja dekleška šola, ženski licej in društvo »Mladika« z vsemi učenkami in učiteljskimi močmi. Nato so se razvrstila razna društva: Društvo hrvatskih brivskih pomočnikov v Ljubljani z zastavo, katoliški dijaški društvi »Danica« in »Zarja«, »Dijaška zveza«, bogoslovci iz vseh slovenskih pokrajin in ferijalno društvo »Vesna«. Tem je sledila ljubljanska črevljarska druga. Jugoslovanska socialna demokracija se je v velikem številu udeležila izprevida. Zastopano je bilo »Narodno radniško društvo« (hrvatsko), strokovno društvo ljubljanskih mizarjev, delavcev južne železnice, lesnih in skladiščnih delavcev. Nosili so štiri vence z rdečimi travki. Pozabili ne smemo strokovnega društva kovinarjev. Nato je sledil venec, katerega so položili na Lundrovo krsto njegovi ljubljanski prijatelji in prijateljice, temu pa šišenska čitalnica in »Zidarsko in tesarsko društvo« z zastavama. Ta del izprevida je segal od pošte pa do Resljeve ceste.

Društvena godba, svirajoč žalne koraknice, je korakala pred »Sokolom«. Bila so zastopana vsa slovenska sokolska društva, razun nekaterih najoddaljenejših. Sokolskih zastav je bilo 10 in sicer: Ljubljana, Spodnja Šiška, Postojna, Kranj, Idrija, Celje, Zagorje, Ribnica, Novo mesto in Kamnik. Vseh skupaj je bilo Sokolov okrog 420. Pod zastavo sv. Mihaela je korakala zveza telovadnih odsekov S. K. S. Z. do 100 mož, noseč krasen venec s trobojnimi travki. Za njimi so se vrstila društva: Blaž-Potočnikova čitalnica v Št. Vidu z zastavo, katoliško strokovno društvo papirnih delavcev v Vevčah z društveno in dvema črnima zastavama. Slo-

venske delavke so med potjo molile za rajnika na glas rožni venec. Bil je to tako ganljiv prizor, da so se ljudje ob straneh jokali; enako društvo iz Preske z zastavo, pevsko društvo »Lira« iz Kamnika, čitalnica v Škofji Loki, v Kranju, delavstvo iz Rožne doline pri Ljubljani (okrog 130), politično društvo za Vođmat, za dvorski okraj. Tem so sledili člani slovenskega gledališča, drame in opere, vodstvo gledališča in »Dramatičnega društva«. Nato je prišla pod svojo zastavo »Ljubljana« s krasnim vencem (okrog 40 članov), »Ljubljanski Zvon«, »Glasbena Matica«, med slovenskimi pevci tudi g. župnik Aljaž, trgovsko društvo »Merkur«, »Lipa«, »Slovan«, »Slavec«, politično društvo za Krakovo in Trnovo, vodstvo »Družbe sv. Cirila in Metoda«, društvo tiskarjev, klub tiskarskih strojnikov, ljubljanske vlagateljice, žensko oboje »Narodne tiskarne, tiskarsko oboje »Narodne tiskarne«, zastopstvo »Narodne tiskarne«, »Slovenska Matica«. Za č. duhovščino so nosili magistratni uslužbenci venec mestne občine, nato pa obe krsti, na prvem vozu Adamičeva, na drugem Lundrova. Ob vozoh so stopali Sokoli in pa člani ferijalnega društva »Save«, za vsakim vozom pa sorodniki umrlih, za Adamičem tudi njegovi sošolci. Za krstama je stopal občinski odbor ljubljanski z županom Hribarjem na čelu in vse mestno uradništvo in potem vsa sila občinstva. Med udeležniki smo videli g. deželnega glavarja Šukljeja, ki je s tajnikom S. L. S. g. dr. Rožičem zastopal vodstvo S. L. S., celo vrsto deželnega in državnega uradništva, izmed deželnih poslancev gg. Jakliča, Pirca in dr. Vilfana. Sploh so bili zastopani vsi stanovi meščanstva, posebno obilno pa trgovstvo in obrtništvo. Naravnost velikanska pa je bila udeležba slovenskega ženstva. Od najimenitnejše gospe, do najubožnejše ženice, vse se je obleklo v žalno obleko; če drugega ne, vsaj žalni znak je imela vsaka na roki. Ne bomo se motili, ako trdimo, da je bilo v sprevodu vse ljubljansko ženstvo, da ga je ostalo le toliko doma, kolikor je bilo neobhodno potrebno za hišne opravke. In potem se je zgrnila za sprevodom vsa ona silna množica gledalcev, ki so stali ob strani, in hipoma so bile napolnjene vse ulice, vodeče proti pokopališču sv. Križa. Izprevod sam je štel gotovo do 20.000 udeležnikov in udeležnic ter je rabil najmanj poldrugo uro, da je prišel mimo ene točke. V sprevodu je bilo 24 zastav in nosilo se je 52 vencov, ne všteti one, ki so bili na vozovih s krstami.

Na celem potu, po katerem se je premikal izprevod, so gorele poulične svetilke, ovite v črno, vse trgovine, vsi drugi lokali so bili zaprti: Ljubljana je praznovala praznik slovenskih mučenicov. Odprto je bilo edinole pri »Slovanu«, kar naj si slovensko občinstvo dobro zapomni.

Na pokopališču.

Trikrat ali štirikrat se je moral izprevod, ki je bil nepretrgan skozi celo mesto, pretrgati ob prihodu čez južno železnico zaradi prihajajočih vlakov. Predno so dospeli vozovi s trupli umorjencev do pokopališča, je bila tam že zbrana velikanska množica občinstva, najmanj 6000 ljudi. Gojenke višje dekleške šole in dijaštvo je napravilo špalir, in ko so potem ponesli Sokoli obe krsti na pokopališče, se je prostrani prostor hipoma napolnil ljudstva, katerega je bilo gotovo nad trideset tisoč. Špalir na pokopališču so delali telovadci S. K. S. Z. in Sokoli.

In sedaj ob odprtem grobu. S tresočim glasom je opravil mil. g. prošt Sajovic cerkveno opravilo in že tedaj, ko so padle prve grude na krsti v skupnem grobu, je zajekalo vse občinstvo. In potem, ko si pogledal v bridke solze zatopljen starejši Adamičeve, njegove brate, če si pogledal staro mamico Lundrovo, brisočo si potoke solza in njegovo tako nesrečno nevesto, razjokal si se ž njimi, saj te ni bilo treba

biti sram solza, saj so potekle za njima, ki sta padla kot žrtve za te, za tvoj narod. Nepopisljivo žalosten je bil ta prizor, ni izraza zanj, moreš ga edinole občutiti.

Nato je stopil k še odprtemu grobu župana Hribar, da izpregovori umorjencema zadnji pozdrav:

Govor župana Hribarja.

Jasno nebo razpenja se nad nami in solnce pošilja na zemljo vseoživljajoče svoje žarke. Okrog nas pa veje hladen diha smrti. Pred odprtim grobom stojimo, v katerega smo ravnokar položili trupli dveh prezgodaj preminolih bitij.

Solza se nam utrne, ko vidimo zagrebati mrliča, ki je dokončal po življenju, polnem nad in prevar, svoje potovanje po tem svetu. Solza sotrpinstva je to in solza sočutja.

Srce pa nam mora pokati toge in žalosti, ko stojimo ob grobu mrličev, katera nista poznala bridkosti življenja in ne njega prevar, katerima je marveč življenje bilo pisana livada, polna najlepšega cvetja; ob grobu mrličev, ki sta gradove svetle zidala si v oblake. Koliko najlepših nad, ki so napolnjevale nju mladi srca, polagamo ž njima v grob! Od 15-letnega mladeniča, tihega in marljivega dijača, Ivana Adamiča, ljubljence svojih roditeljev, poslavljamo se danes. Blago bitje bilo je to, ki se je prikupilo vsakomur, ki ga je poznal. Iskreno je bil udan svojima, danes od toge in žalosti sključenima roditeljema, srčno je ljubil svoje brate in sestre, s pravo mladeniško vneto gorel je za svoj rod in dom. In še v trenutku, ko se ga zapuščale življenja moči, izzvenela je zadnja nežna struna njegovega srca v veličasten akord. »Umiram.« dihnil je pred se, — »a ne povejte tega moji materi, ker sicer bi tudi ona umrla.«

Kako koristen bi ta blagi mladenič bil mogel postati svoji rodbini, rodnemu mestu, svojemu narodu in državi, da mu ni predčasno ugasnilo življenje.

In ti, Rudolf Lunder, kaka neizrekljiva, kaka pretresljiva tragika je v Tvojej usodi. Dovršivši svojo učno dobo in postavivši se na lastne noge, poiskal si si ravno izvoljenko, da ustanoviš z njo domače svoje ognjišče. Ob roki svoje neveste prišel si, od radovednosti gnan, na usodepolni kraj. Kar se sproži puška ter Ti prodere mlado srce. V rokah mlade svoje neveste izdihnil si mlado svojo dušo, in sirotica, ki si je v svojem srcu že slikala blaženi trenutek, o katerem jo popelješ pred oltar, tône danes v potokih solza ob odprtem Tvojem grobu.

Ali je za njo in za svoje obeh pokojnikov kaj utehe in tolažbe?

O, da! Uteha in tolažba njihova bodo naj solze, ki jih pretaka ob tem dvojnem grobu večtisočglava množica. Uteha in tolažba bodi jim globoka žalost, v katero se je zavila vsa slovenska domovina. Uteha in tolažba bodi jim pa tudi zavest, da sta pokojnika po nedolžnem prelila kri ter postala narodna mučenika. Mučeniška kri delala je pa še vedno čudesa. Tudi vajina mučeniška kri, Ivan in Rudolf, mora jih storiti. In zares, prvi čudež godi se v tem trenutku ob Vajinem grobu.

Ti kaj ob sredi ravnega ljubljanskega polja, v očigled gorskih velikanov, ki obkrožajo krasno našo domovino, pod vedrim nebom, s čegar visočim zreta Vidva na nas, polnijo se srca nepregledne množice s svetim ognjem za domovinsko stvar, in ustna te množice šepčejo nemo prisego: da hoče ista služiti sveto svoji sveti domovini — z vsem žarom in do zadnje kaplje srčne krvi.

Ako Bog da, pa ni daleč še drugi čudež, ki ga stori Vajina, po nedolžnem prelita kri: čudež bratovskega objema obeh, sedaj med sabo nesložnih slovenskih političnih strank, ki je nam raztrganim, prepirajočim se Slovincem tako potrebna.

Vama, nedolžnima mučenikoma, pa: Večen spomin!

vodja dež. bolnice.

Skraina netaktnost.

Gostilničarka Jožefa Perko je včeraj zvečer v svoji gostilni na Žabjeku v Dolencu hiši pustila igrati svoj avtomat skoro do 11. ure ponoči, ne oziraje se na policijsko uro, ki zahteva, da se gostilne zapirajo ob 10. uri zvečer, še manje pa, oziraje se na to, da so pred par urami pokopali nedolžni žrtvi vojaškega nasilstva. Pripomni se tudi, da je ravno ta gostilna, v katero največ zahajajo c. in kr. štajerski »Kneidefresserji«.

Poročniku Königu,

to je oni častnik, ki je v nedeljo zvečer ukazal streljati in klati bežeče ljudi ter se vedel celo tako netaktno, da je odlične gospode, ki imajo brez dvojbe več v petah kakor König v glavi, zmerjal z »Dummkopf«, dejalo je včeraj, dne 22. t. m., opoldne na sv. Petra cesti nekaj nelaskavih izrazov ter se mu je klicalo: »Fej!« Poročnik König na te ljubeznjive priimke ni reagiral, temveč samo pospešil korake, da se je odtegnil neprijetnemu položaju. Priče na razpolaganje.

Belgijci so sploh jako surovi. Danes je gospod restavratore Zajc nekemu znanu zaklical »Na zdar!« Mimo je šel neki Belgijec, ki se je ustavil in pričel kričati, da se mu je reklo »Mörder«. Tako slabo vest imajo ti ljudje. Vsled predrznosti je bil včeraj neki Belgijec na cesti kľofutan. Vojaška oblast se prej te ljudi obdrži lepo v vojašnici, da se ne prečijo iz zidov teh ljudi in razburjenje med občinstvom.

Ali jim je res vse dovoljeno?

V ponedeljek, 21. sept., popoldne je šla gospa Elizabeta Leskovčeva, žena železniškega kontrolnega paznika, stanujoča na Martina cesti s svojim sinčkom mimo vojašnice Belgijcev. Več vojakov je gledalo skozi okna in divje kričalo na njo. Psovanja ni umela, ker se redno vrši v blaženem blagodnečem gornještajerskem narečju. V tem ji pa eden izmed vojakov zakliče: »Smo streljali te p..... civiliste, pa jih bomo še!« Leskovčeva se je podvzela, da je prišla iz obznožja teh vojakov.

Iz »Kranjske hranilnice« dvigajo denar.

Slovenske stranke pridno dvigajo svoj denar iz Kranjske hranilnice in ga vlagajo v slovenske denarne zavode. — okoli 500.000 K!

Danes je bilo iz Kranjske hranilnice dvignjenih nad 150.000 kron, ljudstvo pa hoče še dvigati denar.

»Handelslehranstalt«,

ta star samonemški napis nad Mahrovo trgovsko šolo je tudi včeraj izginil. Ljudje so pobrali z napisa črke in sedaj je Mahrova trgovska šola brez napisa.

Posledica postopanja tvrdke Kosler & Co.

Kakor je dognano, je Kosler opojil četo dragoncev, katera je potem tolkla po naših ljudeh kot zbesnela tolpa divjakov. Po vseh gostilnah je nastal proti tvrdki Kosler velikanski odpor. Nihče ne mara piti pivo tvrdke Kosler.

V gostilni pri »Zlati ribi« je zavedna gostilničarka tvrdki Kosler takoj odpovedala, in pivo druge naročila. Tudi drugi gostilničarji hočejo to posnemati.

Belgijcem odpovedujejo stanovanja.

Zavedni hišni posestniki in gospodarji odpovedujejo častnikom pešpolka Belgijcev stanovanja. Tudi se agitira, da gostje po gostilnah in javnih lokalih ne puste medse teh častnikov ter jih sploh družabno bojkotirajo. Razne gostilne in kavarne so sklenile, da Belgijcem sploh ne dajo več nobene pijače in jedi.

Častniški sluge morajo hoditi v civilu, prodajalke na trgu agitirajo, da nobenemu častniškemu slugi 27. pešpolka nič ne prodajo.

Razburjenje po deželi.

Iz Rateč smo dobili danes naslednjo brzojavko: Da se naša kri prelija, zavladalo je splošno ogorčenje. Ratečani.

— Kurhausu v Kamniku smo ljudje, ko je došla vest o krvavem dogodku v Ljubljani, prepletkali nemški napis. Kurhausu so pobita okna in nekaj kipov je razdrobljenih.

Iz Hrastnika smo prejeli brzojavko: Živela sloga v boju. Zoper skupnega sovražnika. Grobovi nedolžnih žrtev naj bodo mejnik v zgodovini slovenstva. Narodna čitalnica.

Kamničani

so včeraj naročili poseben vlak, ki je k pogrebu nedolžnih žrtev pripeljal v Ljubljano nad 200 oseb. Pogreba sta se udeležila tudi kamniško telovadno društvo in Sokol. Mesto Kamnik je razobesilo črne zastave. Včeraj ob 4. uri, ko se je v Ljubljani vršil pogreb, so v Kamniku zvonili z vsemi zvonovi.

Odmevi ljubljanskega umora v Postojni.

Postojna, 22. sept. Postojna je vsled kanibalskega nasilstva nemškega avstrijskega vojaštva v Ljubljani v črnih zastavah. Ob spomeniku pesnika Vilharja plapolati na drohjih črni zastavi. Po noči so bili po vsi Postojni samonemški (!) in nemško-slovenski napisi obliti s črnilom. Zadet je bil celo nemško-slovenski napis na poslopju c. kr. okrajnega glavartva, čeprav je isti prav pod postrešjem nad drugim nadstropjem. Velika, samonemška reklamna tabla, ki jo ima na kolodvorskem prostoru »Grand Hotel«, je bila izruvana s stebroma vred, vničena in vržena čez napis. Na hiši razvpitega nemčurja Jakšeta, po domače »Honsa«, sta bili s kamenjem ubiti dve šipi. — Oorožništvo poizveduje.

Maščevanje vojaške oblasti nad slovenskimi prostovoljci.

Danes je izkušnja prostovoljcev. Padlo je 32 slovenskih prostovoljcev, torej že zdaj nad 50 odst. — Navadno jih pade 4 do 5, nikoli več, ker izkušnja ni prav nič stroga. — Res, zelo »ritterlich« od vojaške izpraševalne komisije! Pozivljamo slovenske poslonce, da vojnemu ministru pojasnijo stališče.

Prazen strah.

Iz Domžal se nam poroča: Brez vsake potrebe je v ponedeljek g. Oberwalder brzojavil v Ljubljano po orožnike. Še isti večer so se z izvoščekom pripeljali štirje orožniki, da varujejo Tirolce, katerim ni pretila nobena nepravilika. Včeraj zjutraj so se orožniki vrnili.

Tržaški vojaki v Ljubljani.

Z današnjim vlakom ob pol 12. uri je došlo v Ljubljano vojaštvo iz Trsta.

Med častniki,

ki so se obnašali sirovo, je tudi namestnik Novy. Ta človek nima mature, je bil v prostovoljski šoli med vsemi najslabši, pa je zlezal naprej, ker je oče njegov general v pokoju, dva brata pa nadporočnika pri 27. polku. Širše izobrazbe nima nobene, je pa nemški nacionalce prve vrste. Da se je sirovo in neprimerno obnašal, ni čuda, ko je v šoli ravno »Dienstreglement« najslabše znal. Take fante so komandirali k azistenci — starejši stotniki pa so stali pri vojaškem oskrbovališču in študirali karto Ljubljane! . . .

Junaško.

Poročnik Sychrovsky od 27. pešpolka, rodom Čeh, se je v nedeljo postavil v senco dreves, da je lahko zmerjal pasante, ki so hodili mimo. Prič je nešteto na razpolago. — Zelo je pasante tudi psoval Walland. — Med redkimi častniki, ki so se dostojno in lepo vedli, je nadporočnik Maurer od 17. pešpolka, Nemec.

Gospa Lina Kreuter - Gallé nastopa.

Pri Pradeju je bila tudi znana »Frau Lina Kreuter - Gallé«, predsednica ljubljanske »Südmarke«, ki vedno hujska proti Slovincem, in se mu lagala, da Nemci v Ljubljani niso življenja varni in da Slovenci po Ljubljani plenijo! Značilno za minista, da se da informirati od take babnice! Prade pravi, da je notranjega in justičnega ministra zahteval: 1. Popolno, zadostno varstvo za Nemce in njihovo lastnino (kakšna predrznost!) 2. Izročitev policijske oblasti državi, 3. Imenovanje nemškega preiskovalnega sodnika, ki naj krivce najstrožje kaznuje. (Tako posega nemški minister v njemu čisto tuji delokrog in daje inštrukcije sodni oblasti.) 4. Pojačitev garnizije. »Gut gebrüllt!«

Gospod Žimski (Dzimsky) proti Slovincu, da ga ustreliti!

Proti gosp. Žimskemu (Dzimsky), znanemu nemškemu provokatorju in uradniku »Kranjske hranilnice« je došla danes na magistrat sledeča ovadba: Delavec Ferdinand Štrukelj je izobesil črno zastavo iz hiše gospe Stark v Predlinih ulicah št. 10, kjer stanuje omenjeni Dzimsky. Ko je nato delavec šel mimo stanovanja tega provokatorja, je ta priletel vun in zarjovel nad delavcem: »Verfluchter windischer Hund, wenn du nicht gleich hinter gehst, komm' ich mit dem Revolver und schiesse dich nieder!«

Dzimski radi surovosti vpokojen?

Uradnik Kranjske hranilnice, Alojzij Dzimski, je v nedeljo proti večeru stoječ pred kazino udaril s svojo gorjačo neko damo, ki je s svojo družbo slovensko govorila, z vso silo po glavi, da se je onesvestila. Njene tovarišice so, videč to surovo ravnanje nemškega uradnika, vzklikale: »To je nemška kultura!« — O surovem postopanju tega človeka s Slovenci, lahko priča marsikatera slovenska stranka, ki je imela z njim kaj opraviti. Po Ljubljani se govori, da je Kranjska hranilnica radi tega Dzimskega začasno vpokojila.

Königa iz »Evrope« vun vrgli!

Predvčerajšnjim je poročnik König imel žalosten pogum priti v kavarno »Evropa«. Ljudje so bili skrajno ogorčeni in so začeli prdenj pljuvati. Ko to ni zado-

stovalo, so mu začeli klicati: Morilec, lump, baraba! Ker pa ga še to ni ganilo, so ga enostavno prišli in iz kavarne vun vrgli. — G. polkovnik Radičević ima zdaj dolžnost sklicati častno odličje, da Königa pozove na odgovor, zakaj se je dal vun vreči. Navadno čaka častnike za take dogodke degradacija.

Nemška predrznost.

Sin urarja Linhart, stanujoč v Jenkovi hiši na Marije Terezije cesti, je hotel strgati nekemu Slovincu včeraj žalno znamenje. Dobil je tako klofuto, da jo bo pomnil.

Kako so streljali Belgijci.

Ko so Belgijci v nedeljo zvečer oddali strele, so streljali na razne kraje tako, da je en strel priletel pol metra visoko preko glave nekega gospoda (ime v našem uredništvu na razpolago), ki je takrat slučajno stal na Jubilejnem mostu, ena krogla je pa padla v vodo.

Poročnik Mayer

se je včeraj odpeljal v Gradec k 27. pešpolku in bo služil ondi pri 12. stotniji.

Čehi

so poslali danes krasen venec na grob umorjenima žrtvama.

Kako sodi o 27. pešpolku lastni polkovnik?

Bilo je pri lanskim vajah na Rakeku. Polkovnik Radičević je takrat imel za seboj komaj tri mesece poveljevanja nad 27. pešpolkom. In v tem kratkem času je pri tem polku videl toliko lepih reči, da je na gričku nad rakeškim kolodvorom pri svojem prvem polkovnem raportu dejal čisto dobesedno sledeče:

»So oft ich in der Geschichte dieses ruhmreichen Regiments blättere, lese ich überall von der Biederkeit der Steirer, aber bis jetzt habe ich davon nichts bemerkt.«

Gospod poveljnik tega seveda ne bo mogel utajiti. Pripominjamo le, da bo gospod Radičević najbrže še dolgo čakal, predno bo mogel kdaj konstatirati pri svojem polku tako zelo povdarjano »Biederkeit«.

Časniški glasovi o ljubljanskih dogodkih.

Vsi hrvaški dogodki se bavijo z ljubljanskimi dogodki. »Hrvatska« piše: Jubilejno leto je zelo žalostno za nas Slovence na jugu monarhije. »Antemurale christianitatis« je postal stena, kjer se je ustavila pravica. »Sila davor — pjesmu pjeva«. Ali to je za nas obenem znamenje in opomin, da stisnemo svoje vrste. — »Obzor« prinaša uvodnik: Krvava politika Avstrije. Primerja krvave dogodke pri nas z inštalacijo mažarskega župnika v Ružemberku. Te neznosne razmere izvirajo iz krivične delitve hegemonije samo med dva naroda: Nemce in Madžare. Tendencija Avstrije je: vzdrževanje germanske manjšine kot moči. Dolžnost slovenske večine v državnem zboru bi bila solidarnost pri najmanjši poskušnji, da bi se kršilo slovenske pravice. Vsi, od galiških ravnic in Krkonoša tje do Jadranskega morja se zberimo okrog mrtvih slovenskih bratov, izvojimo vsakemu slovenskemu narodu, vsaki slovenski besedi pravico in enakopravnost in preprečimo za prihodnje intervencijo bajonetov in krogelj. — »Hrvatsko Pravo« izraža v uvodniku »Žalostni dnevi v Ljubljani« slovenskim bratom iskreno sočutje nad groznimi dogodki, ki jih v bodoče onemogočimo, če se bomo vsi složno trudili, da zavlada v tej monarhiji pravica, da se ne bo nihče brez potrebe ponižal in da se ne bodo nikogar narodni čuti žalili.

»Slovenčeva« poročila

o dogodkih v Ljubljani so povsod vzbudila vseobčno pozornost. Bili smo skoro pri vseh opisanih prizorih sami poleg! Nemški listi so kar besni in pravijo, da »Slovenec« očitno pretirava. Nato izjavljamo: Naše stališče je, da nikdar ne pretiravamo, pač pa da se brezobzirno zavzemamo za resnico. Za vse, kar smo pisali o brutalnosti vojakov imamo priče! Pa tudi za to, kar »Tagespošto« najbolj jezi, da je celo neki, pri 27. pešpolku najbolj kvalificirani stotnik rekel: »Wenn geschossen wurde, ist das eine Schweinerei«. Naj »Tagespošta« le poizkusi dementirati, kar danes priobčujemo o 27. pešpolku! Nemški listi so se presneto zmotili, če so si mislili, da »Slovenec« ne bo storil svoje popolne narodne dolžnosti!

Ljubljanske novice.

Ij Vrtec nemškega šulvereina v Streliških ulicah bo cel teden zaprt.

Ij Um se je omračil danes ponoči trgovcu lesnine Jožetu Sterletu. Nesrečnež se je ob pol 2. uri zbudil in začel upiti, da ga hočejo zgrabiti, potem pa planil pokonci, zgrabil nož ter se z njim zabodel v levo stran prsi. Pripeljali so ga v bolnico.

Slovensko gledališče. Na željo ravnateljstva nemškega gledališča se začne sezona slovenskega gledališča dne 1. oktobra zvečer (in ne šele 2. okt.) in sicer z ruskim igrokazom »Gospa majorka«. Ip. V. Spažiskega.

Telefonska in brzojavna poročila.

TRŽAŠKI SLOVENCİ K LJUBLJANSKIM DOGODKOM.

Trst, 23. sept. Sinoči so se vršile tu velike slovanske demonstracije pod lokalom nemškega »Turnvereina«. Pelo se je slovanske pesmi. Policija je manifestante kmalu pomirila.

RAZBURJENJE V SEVNICI.

Sevnica, 23. sept. Sinoči so tu Slovenci razbili okna tukajšnje šulferajnske šole.

OGENJ PRI ŠTAMBURJU.

Novo mesto, 23. sept. Pri Štamburju je včeraj ob tretji uri popoldne gorelo. Škoda je precejšnja. Gasilci so ogenj pogasili.

TRŽAŠKI VLOMILCI.

Trst, 23. sept. Banda vlomilcev je bila včeraj aretirana in sicer Viktorij Stinco, Josip Tiem, Emil Pogačnik, Josip in Josipina Bin radi več vlomov v minolemltu in ropa, izvršenega letos v ulici Vitielli.

ŠKOF BOGDANOVIČ IZVOLJEN PARIJARHOM.

Karlovci, 23. sept. V včerajšnji seji cerkvenega kongresa je bil z 39 od 68 oddanih glasov izvoljen patrijarhom škof Lucijan Bogdanovič. Pakraški škof Nikolič je dobil 25 glasov. Štiri glasovnice so bile prazne.

BOLGARSKA SE OBOROŽUJE?

Berolin, 23. sept. »Berliner Tagblatt« poroča iz Carigrada, da je v Bolgariji za dan 23. t. m. odredena splošna mobilizacija čet in sicer vsled spora s Turčijo radi afere diplomatskega agenta Gešova.

ČRNA SMRT DIVJA.

Peterburg, 23. sept. Danes je na koleri umrlo 176 oseb, bolnih je 417. Vseh niti pokopati ne morejo, ker je zmanjkalo grobkopov. Tisti, ki so v službi, so silno izmučeni, ker skoro nič ne spe. Novih ni moč dobiti, komaj da se kdo udinja za visoko plačo. Na pokopališčih se vrše grozni prizori. Ljudje ostajajo na grobovih po dva in tri dni, in ondi prebedijo noči. Krste imajo razpokline, druge so slabo skupaj zbite.

Berolin, 23. sept. Včeraj je tu umrla neka žena, soproga ruskega delavca na znakih, ki vzbujajo sum okuženja po kolera - bacilih. Njenega moža, otroka, natakajja in strežnika v hotelu, kjer je stanovala, so izolirali.

DAROVI.

Za šolo v Rožu na Koroškem je daroval g. Anton Maver, zastopnik Mengiške pivovarne in posestnik hotela »Vega«, 5 K namesto venca na grob umorjenih Adamiča in Lundra.

Koledar katol. tisk. društva

se razpošlje v petek oziroma v soboto. Častite gospode katehete prosimo, naj nam naznaniijo morebitne želje glede obsega zapisnika učencev, ako tega že niso storili.

Zahvala.

Žalujoča rodbina Lunder se tem potom najiskrenejše zahvaljuje vsem ljubljanskemu prebivalstvu in zastopnikom vsega slovenskega naroda, ki se je zbral ob grobu nepozabnega našega sinu in brata, za izraze globoke žalosti in sočustvovanja z nami.

Posebno se čuti dolžna, da se zahvali prelag. g. županu Iv. Hribarju za veličastno prireditve pogreba dragemu pokojniku, premil. g. stolnemu proštu in ostali duhovščini, zastopniku dežele, prebl. g. deželnemu glavarju Sukljetu, deželnemu in magistratnemu uradništvu, zastopnikom strank, vsem narodnih društev, delavstva, strokovnim organizacijam, telovadskim in pevskim društvom, vsemu slovenskemu dijaštvu in akademikom, ljubljanskemu meščanstvu vseh slojev, prebivalstvu iz dežele, posebno pa tudi prelagemu žensstvu ljubljanskemu iz vseh stanov in vsem posameznikom, ki so izkazali zadnjo čast nesrečni žrtvi.

V Ljubljani, 23. septembra 1908.

Žalujoča rodbina Lunder.

OSKRBNIK

samec, vojaščin prost, s kmetijsko šolsko izobrazbo, ki je samostojno služboval, išče službo. Nastopi takoj. Ponudbe pod »Oskrbnik« na upravništvo »Slovenca«.

2365 1-1

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega predragega, nepozabnega soproga, očeta oziroma starega očeta, gospoda

Josipa Primca

posestnika v Zagorji na Pivki

izrekamo tem potom zahvalo vsem, ki so se nas spominjali s tolažili. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, gospej Mariji Domicelj za njeno marljivo in blagosloveno delovanje ob času bolezni in smrti, c. kr. orožnikom, slavnemu pevskemu društvu za ginljivo petje, kakor tudi darovalcem prekrasnih vencev in vsem udeležnikom pogrebne sprejave, ki so blagemu ranjaku izkazali zadnjo čast.

Zagorje na Pivki, 23. septembra 1908.

Žalujejo ostali.

2361 1-1

Zahvala.

Neutešljivo žalujoča rodbina Adamič se ob preranem grobu svojega gorko ljubljenega sina, brata, svaka in strica

IVANA

jokačo zahvaljuje vsem, ki so ga spremlili k večnemu počitku, zlasti pa preblagorodnemu g. županu ljubljanskega in državnemu poslancu Ivanu Hribarju, občinskemu zastopu, častiti duhovščini, Zavezi slovenskih pevskih društev za pretresljivo petje in vsem drugim društvom iz vseh slovenskih krajev.

Zahvaljuje se tudi gorko za vse nebrojne tolažilne izjave in besede.

Naj bi kri nedolžnega ne bila prelita zastonj!

Žalujoča rodbina Adamič.

Glavna zaloga:
Ilekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. ::

Primarius
dr. V. GREGORIČ
Ljubljana

kronska
ustna
voda

EUODIN
(Zakonito
zavarovan.)

Specialiteta
za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec
vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:
Ilekarna Ub. pl. Trnkóczy
:: Ljubljana. :: 1898 36

Proda se izvrstno

verzilo (Gepelj)

mlatilnica in slamoreznica, vse lahko za enega konja, 500 mernikov lepega krompirja, 2 kravi v župnišču v Dobrničah pri Trebnjem. 2343 2-1

Mladenič

ki je dovršil 2 gimn. razreda, pripravnico za učiteljske ter bil tudi pol leta v I. letniku, želi službe v kaki pisarni.

Ponudbe se prosijo na naslov: **J. A. Celje**, poste restante. 2360 1-1

Sprejemem takoj

ključarskega pomočnika

Isti mora biti več v izdelovanju vsakovrstnih tehtnic (vag). Delo trajno. Zahteva glede plače naj se naznani pismeno. 1363 5-1

IV. REBEK

stavbeni in umetni ključar. Celje.

Posestvo

Anton Kolenc

trgovca v Celju

na Spod. Štajerskem, jako dobro in dobičkonosno, 1 uro od Maribora, blizu Kamnice, 46 orolov veliko, z lepim gozdom, kamnolomom, hišo in hlevom, vodovod v hiši, hlevu in na vrtu, **se takoj proda.** Cena 36.000 K, katera se mora takoj izplačati.

Ponudbe na **H. Drogenik, Maribor n/D. Schillerstr. 8.** 2358 3-1

naznanja, da kupuje **želod**, večjo množino po 5 K 100 kg, **pšenico** po 21 K, **oves** po 17 K, **fižol** po 21 K ter sploh

vse deželne pridelke

po najvišjih cenah. — Mešane ženske lase po 8 K 1 kg. Kdor kaj ima, naj se obrne do njega. Ako je blago lepo, plača še višje. 2356 3-1

Št. 4232/08

Razglas.

2352 3-1

C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje s tem za dražbo sledečih odpadkov in družega starega blaga pismeno konkurenčno razpravo.

520 kg	liče pletenine,	V zavojih brutto za netto
600 "	odpadkov bombažev pletenine,	
1600 "	trojnika,	
800 "	domačega platna,	
2000 "	jutnega platna,	
500 "	jutnega platna, črnega,	
3100 "	hodničnega platna,	
1600 "	jutnih niti,	
4100 "	vrvi,	
250 "	vrvice,	
4000 "	papirja finega, belega	
8600 "	papirjanavadnega mešanega	

Že rabljene jutne embalaže, še pripravne za zavijanje in sicer:

4300 kg okoli 18.000 kosov prevlek, tanka in redka tkanina, 140 do 180 cm dolga, 80 cm široka,

4900 kg okoli 14000 kosov prevlek, pleteninasta tkanina, 180—220 cm dolga, 23—5 cm široka,

2000 kg okoli 5700 kosov prevlek, pleteninasta in črna tkanina, 190 cm dolga, 30 cm široka,

8300 kg litega železa, (odlomki) starega, nepovitega

3700 kg litega železa, ožganega, nepovitega.

4400 kg kovanega železa, starega in mešanega z žico in veznim železom,

1700 kg železne pločevine stare in nezavite,

320 kg cinkove " " " in

470 kg bakrene " " " "

Pismene, s pobotnico kake c. kr. blagajne o 10°/o vložnem vadiju vpremljene in z 1 krono za polo kolekovane ter na naslovni strani zavitka o napisom: **„Ponudba za prevzetje odpadkov“** označene ponudbe vložiti se morajo najpozneje do 12. vinotoka 1908 opoldne pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani.

Za vložitev vadija porabiti se morajo trije predpisani zaznamki (položni formularji), ki se dobivajo pri c. kr. blagajnah.

Ponudbe se lahko stavijo na prevzetje posameznih odpadkov ali pa vsega blaga, vendar se morajo navedene cene glasiti v številkah in besedah za vsako posamezno vrsto razpisanih predmetov za meterski stot in

„loco c. kr. tobačna tovarna Ljubljana“.

Zdražitelju se pripuste samo razpisane množine starega blaga, ne pa tudi one, katere bi se med tem znabiti dalje nabrale.

Ponudniki morajo se v svojih ponudbah izrečno zavezati, da spravijo, v slučaju da postanejo zdražitelji, blago najkasneje **v teku treh tednov** po sprejemu zadevnega obvestila proti prejšnjemu plačilu iz tovarniških prostorov.

Ako se ta pogoj ne izpolni, zapade vadij, ne da bi se erar s tem odpovedal pravicam, pristojecim mu po dvor. kamer. odloku z dne 12. avgusta 1825 in § 908 obč. drž. zak.

Razpisano blago se lahko vsaki dan med navadnimi uradnimi urami pregleda in se po ponudbeni razpravi ne bode oziralo na poznejše ugovore radi neugajajoče blaga.

Ponudniki jamčijo s svojimi ponudbami do odločitve c. kr. glavnega ravnateljstva tobačne uprave na Dunaju o končnem uspehu konkurence.

V slučaju sprejema katere ponudbe pridrži se vloženi vadij kot kavcija do popolnega breztožnega konca kupčije.

Pri nesprejetih ponudbah vrne se vadij takoj, po odločitvi v uspehu konkurence.

Na ponudbe, katere ne odgovarjajo popolnoma označenim pogojem in se prepozno vložijo, se ne bode oziralo.

C. kr. tobačna tovarna

Ljubljana, dne 17. septembra 1908.

Za jesensko sezono priporoča

velika konfekcija

A. KUNC, Ljubljana

bogato izber krasno izdelanih **oblek, površnikov** in raznih **oblačil za gospode in dečke.**

Lastni izdelki iz pristno angleškega blaga.

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga za naročila po meri.

Strokovnjaška postrežba, cene stalne in izredno nizke!

595 60

Jesen in zima 1908.

Angleško skladišče oblek, **O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.**

Moška konfekcija:

Čez 2500 oblek K 8— napre
1500 površnikov in zimskih sukenj 12—
200 plaščev 7—
300 kožušnih sacco skrz nastim ovratn. 16—
2000 suknjenih hlač 3-90

Deška konfekcija:

Čez 1800 oblek K 3-90 napre
500 plaščkov s kapuco 3-90
250 površnikov in zimskih sukenj 8—

Damska konfekcija:

Jesen. in zimske obleke od K 10— nap,
jesenske in zimske jopice 4—
jesenska in zimska krila 3-90
jesenski in zimski ranglani 6—
jesens. in zimski paletoti 8—
Dežni plaščki s kapuco 7—
Suknene in delainove bluze 3-90

Dekliška konfekcija:

Velika izbera oblek, paletotov, dežnih plaščkov in zimskih sukenj.

V zalogi je čez 1000 velour-klobukov po K 5-80 in čez 5000 klobukov in kap od 1 K naprej.

Goriški deželni zbor.

Gorica, 22. sept.

Danes se je sešel novi deželni zbor. Ob napetem pričakovanju in velikem navalu občinstva otvoril deželni zbor ob 11. uri 10 minut cesarski namestnik princ Hohenlohe, ki govori najprvo v italijanskem, potem pa v slovenskem jeziku. Predstavi deželni zbornici deželnega glavarja Pajerja in njegovega namestnika dr. Gregorčiča. Povdarja veliko važnost sedanjega zasedanja, ko je vlada započela važno akcijo za gospodarsko in socialno povzdigo dežele. Potrebno je, da sodeluje deželni zbor pri tej važni akciji. Deželni zbor naj bo zagotovljen podpore od strani vlade, istotako pa tudi vlada pričakuje sodelovanja vseh poslancev v blagor dežele.

Ko nato deželni glavar stori obljubo v roke princa Hohenlohe, se v daljšem govoru spominja najprvo cesarjevega jubileja. Izraža nado, da bodo vse stranke skupno delovale v blagor ljudstva. Posebno je potrebno skupno delovanje na gospodarskem polju. Narodnosti naj žive med seboj v miru in slogi. Slovenske poslance pozdravlja v slovenskem jeziku ter jih prosi za krepko podporo v delu za splošni blagor dežele. S trikratnimi živjolkic na cesarja zaključil deželni glavar svoj govor. Nato store poslanci obljubo v roke deželnega glavarja.

Goriški deželni zbor proti vladi in vojaštvu radi ljubljanskega krvoprelitja.

Druga seja deželnega zbora je bila danes.

Ob pol 6. uri zvečer otvoril deželni glavar drugo sejo. Na dnevnem redu so naznanila predsedstva in volitve v odseke.

Deželni glavar se spominja umrlega poslanca Holzerja. Poslanci vstanejo s sedežev. Nato prečita zapisnikar predlog poslanca dr. Gregorina, ki predlaga, naj se v znak žalosti nad ljubljanskimi dogodki današnja seja prekine in z istim dnevnim redom preloži na jutri.

Nato utemeljuje dr. Gregorin svoj nujni predlog: Kakor znano, so se vršili te dni veletragični dogodki v Ljubljani. Vojaštvo je streljalo in uspeh tega je bil uprav grozen: dva mrtva, sedem težko, nebroj pa lahko ranjenih. Ves slovenski narod, ki prebiva tudi v večjem delu goriške dežele, stoji pod vtisom teh groznih dogodkov. Toda ne le Slovenci, vsak kulturno misleč človek sočustvuje s temi žrtvami. Ne bom razpravljaj, so li bile demonstracije opravičene in če je vojaštvo opravičeno streljalo. Povdaril bom le nekaj, namreč da ni znan slučaj, da bi vojaštvo kedaj tako nastopalo proti Nemcem.

Nemci so demolirali češke šole, v Hebu so napadli vojake in streljali nanje, v Gradcu so nastopali proti vojakom (dr. Gregorčič: V Inomostu tudi!) da, v Inomostu so nemški burši porušili poslopje, namenjeno za italijansko vseučilišče. — a nikjer ni vojaštvo streljalo. Pač pa je vojaštvo streljalo v Pragi, Trstu in Ljubljani. Komentar naj si napravi vsakdo sam. Imamo sočutje z žrtvami, ki so padle v Ljubljani in upam, da bodo gospodje na italijanski strani danes takisto čutili z nami, kakor so slovenski poslanci čutili z njimi v zadevi Inomosta in Trsta. Nato predlaga: Deželni zbor skleni v znamenje žalosti nad žrtvami, ki so padle pod krogliami c. kr. vojakov, da se današnja seja prekine in preloži na jutri z istim dnevnim redom.

V imenu Italijanov se oglasi k besedi dr. Marani, ki izjavlja v imenu vseh italijanskih poslancev, da se Italijani kompaktno pridružujejo predlogu. (Velikansko odobravanje na galeriji in med poslanci.)

Nato se oglasi k besedi okrajni glavar grof Attems, ki protestira v imenu vojaštva proti temu, da dr. Gregorin sumiči vojaštvo, da je postopalo pristransko. (Velik hup med poslušalci.)

Dr. Gregorin izjavlja, da ni menil napasti vojakov, ampak le vladni sistem, ki izrablja vojake v take namene. (Odobrovanje.)

Predlog soglasno obvelja. Deželni glavar zaključil sejo ob velikem navdušenju. Prihodnja seja jutri ob 11. uri dopoldne.

Pred mestno hišo v Ljubljani v nedeljo zvečer.

Kako so postopali Belgijci v nedeljo zvečer pred mestno hišo.

V nedeljo proti 10. uri zvečer hitel je deželni poslanec dr. Triller pred mestno hišo, ker se mu je sporočilo, da je tam situacija vsled izzivajočega postopanja Belgijcev skrajno kritična. Prišedši tja,

prepričal se je na prvi pogled, da ob Graseljevi hiši postirani oddelek Belgijcev in na čelu mu mlad poročnik brez vsake potrebe resnično izziva pred mestno hišo zbrano občinstvo z orožjem na način, da se je bilo bati vsak trenutek najhujšega. Dr. Triller je, pomirivši občinstvo, pristopil k častniku, hoteč ga prositi mirnejšega obnašanja, oziroma odhoda, češ, da se bo potem tudi vsled junaškega čina Mayerjevega do skrajnosti ogorčeno občinstvo, kakor mu je obljubil, mirno razšlo. Toda mladi poročnik, ime mu je baj Mir ovič — ga, akoravno se mu je dr. Triller predstavil, ni pustil do besede, kričeč: »Er hat mich fixiert und eine verdächtige Bewegung gegen die Brusttasche gemacht...« in že je par vojakov nastavilo na dr. Trillerja bajonete, dočim je častnik proti njemu vihtel sabljo, kričeč iznova: »March weiter, hier wird nichts parlamentiert... Ich kenne meine Instruktionen...« — Jedva se je dr. Triller rešil iz te nevarne situacije, ko pridrvi pred mestno hišo v karijeri oddelek dragoncev, ki so kakor besni vihteli sablje proti občinstvu, bežečemu čez stopnjice pod obok mestne hiše. Ta moment je pa porabil tudi poveljnik Belgijcev ter pritisnil z vso silo in s povešenimi bajoneti od zadaj na občinstvo pod obokom, potiskajoč ljudi na ta način naravnost v dragonske sablje in pod konjska kopita. Dragonci so pa očitno mislili, da jih pred bajoneti Belgijcev iz obokov begajoče občinstvo hoče naskočiti! Grozna nesreča je bila vsled tega skoro neizogibna in dr. Triller se je vrgel pred naravnost besne Belgijce, roče jih, naj vendar spregledajo situacijo ter odjenjajo, a v odgovor sta ga zopet naskočila z bajoneti dva vojaka, katera pa je vendarle ustavil poveljujoči poročnik z besedami: »Lasst's den Herrn in Ruhe.« — Belgijci so potem v resnici nekoliko odnehali, dočim so dragonci občinstvo iztisnili proti škofiji. Kmalu potem so se morali Belgijci vsled intervencije županove umakniti izpred mestne hiše, in po njihovem odhodu je bilo v hipu vse mirno!

Sožalne izjave.

Občinski odbor slovenske občine Radeče na Gorenjskem je včeraj v seji soglasno sklenil: Podpisani občinski zastop izreka svoje globoko obžalovanje, da je vojaštvo brez potrebe streljalo na avstrijske državljane. Protestuje najodločneje proti rabi orožja, ako ni skrajna sila, in pričakuje, da merodajni krogi izposlušajo primerno zadoščenje za nedolžne žrtve. V imenu občanov se izreka solidarnega s slovenskim prebivalstvom bele Ljubljane in izraža iskreno svoje sožalje. Svoji k svojim!

Kroparski narodnjaki nam brzojavljajo: Povodom pogreba nedolžnih žrtev izražamo svoje sožalje in odločno protestujemo zoper skrajno sredstvo, ki se je rabilo proti avstrijskim državljanom. Istotako obsojamo podle napade nemških fantikov v Ptuj. Ki so dali povod nemikom v Ljubljani. Vsem Slovincem pa kličemo: Združimo se, da postanemo gospodarji na svoji zemlji.

Iz Novega mesta smo včeraj dobili včeraj brzojavko: Novo Mesto žaluje. V mestu in okolici so izobesili črne zastave.

Iz Kamnika brzojavljajo: Mesto je bilo včeraj v črnih zastavah, sicer je bil pa tu mir.

Iz Cerknice nam je došla včeraj brzojavka: Pri nas zvonijo nesrečnim žrtvam in črne zastave plapolajo.

Znanost in umetnost

* Koledarček »Slov. katol. narodnega dijaštva za l. 1908/09. Uredil phil. Franče Stele. V Ljubljani 1908. Založila »Slovenska dijaška zveza«. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«. — Jako lična knjižica, ki je že dolgo živa potreba. Prinaša dijaške informacije in izvrsten članek »Razvoj slovenskega dijaštva od 1848 dalje«. Zada je uvezana biležnica. Koledar je moderno opremljen in za 90 vin. se ga res izplača kupiti.

* Dr. Tominškovo Grško slovnico (cena 3 K) in istega pisatelja Grško vadnico (cena 3 K 50 vin.), dalje dr. Svetine, Verouk (za V. gimnazijski razred, cena 2 kroni 80 vin.), je odobrilo visoko c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk. Vse tri knjige je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

* Imenik slovenskih muzikantov je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in ga dopošlje na zahtevo vsakemu brezplačno.

* Katalog antikvaričnih nemških, latinskih itd. knjig je izdala ravnokar »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. Katalog navaja v prvi vrsti večja dela raznih strok n. pr. »Denifle, Luther und Luthertum«, —

Schmitt, Erklärung des mittleren Deharb'schen Katechismus. — Schuster - Holzhammer, Handbuch zur bibl. Geschichte. — Zolner, Predigten. — Helmolt, Weltgeschichte. — Karl May, Reiserzählungen. — Oesterr. ung. Monarchie in Wort u. Bild in mnogo drugih knjig. Vsa dela so skoro brez izjeme prav dobro ohranjena, mnoga tudi neprerezana in nova. Katalog je sestavljen v nemškem jeziku, ker je namenjen nemškim antikvarijatom. Bukvarna so mora namreč omejiti vsled pomankanja prostora na slovenski antikvarijat in bo oddala drugojezične antikvarične knjige tem potom. Se predno pa razpošljemo katalog antikvarijatom, je isti na razpolago domačim odjemalcem in prosimo, da ga, kdor se za istega zanima, takoj naroči.

* Slike naših mož, Vodnika, Slomška, Prešerna in Gregorčiča v barvah in krasnem okvirju je ravnokar založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Cena za vsak portret v okvirju 7 K 60 vinarjev. Velikost slik z okvirjem vred 24 × 20 cm.

„Znižana cena“ „Leposlovni knjižnici“.

„Leposlovna knjižnica“ izhajala bo v prihodnje bolj poredkoma in ne bomo izdali letos nobenega zvezka več, da ne preobložimo naročnikov s prepogostim dopošiljevanjem. — Ker nam je pa mnogo na tem, da se zviša s prihodnjimi zvezki število naročnikov in dosežemo na ta način prav nizke cene prihodnjim zvezkom, smo se odločili, obrniti splošno pozornost občinstva na „Leposlovno knjižnico“ s tem, da znižamo za kratek čas ceno dosedaj izdanih zvezkov. Cena teh zvezkov je bila sicer tudi dosedaj že skrajno nizka, treba je upoštevati samo to, kar nudi „Leposlovna knjižnica“: število strani, lepa oblika itd.

Kdor se torej hoče poslužiti te prilike in prejeti spodaj označene zvezke po skrajno nizkih cenah, naj se oglasi še pred koncem tekočega leta; — daljšega obroka za naročilo nam ni mogoče staviti, ker bodo nekateri zvezki kmalo pošli. Kdor kaj naroči in hoče postati tudi za prihodnje zvezke naročnik „Leposlovne knjižnice“, naj to pri naročilu posebej označi; sicer pa s tem še ne bo obvezan sprejeti vse zvezke, ki bodo izšli. 1903 18

Po znižani ceni se dobi:

Mož Simone. Roman iz francoščine Champol-Levstik. 304 strani, samo K 1'40.

Krasna, silno zanimiva povest; takoj pri prvi strani nas obvlada radovedna napetost in nam ostane

dokler nismo povest prečitali in odložili. — Lepa Simona je prisiljena omožiti se z možem ostudnega obraza; ona se pa zaveda dolžnosti zakonske ljubezni, katera se vsled moževe plemenitosti razvije počasi iz strašne čutne apatije, tudi čustveno, v gorko simpatijo.

Razporoka. Roman iz francoščine Bourget-Kalan. 300 strani, mesto K 2'—, samo K 1'20.

Krasen prevod se lepo prilaga finesi Bourgetovega sloga.

Dalje sledeči svetovno znani, globoko zamišljivi spisi, katere so slov. časopisi že obširno ocenili: Ponižani in razžaljeni. Roman v štirih delih in z epilogom. Iz ruščine Dostojevski-Levstik. XXII + 501 stran; mesto K 3'—, samo K 1'80.

Stepni kralj Lear. Povest. Iz ruščine Turgenjev-Fran J. in Hiša ob Volgi. Iz ruščine Stepanjak-Jurca. 188 strani; mesto K —80.

Kobzar. Izbrane pesmi z zgodovinskim pregledom Ukrajine in s pesnikovim življenjepisom. Iz ruščine Sevcenko-Abram. III + 288 strani; mesto K 2'40, samo K 1'—.

Hajdamaki. Poem z zgodovinskim uvodom o Hajdamaščini (Kobzar II. del) Sevcenko-Abram. 152 strani; mesto K 1'50, samo K —90.

Straža. Povest. Iz poljščine Prus-Virant. VII + 327 strani; mesto K 2'40, samo K 1'40.

Kdor želi vezane zvezke, naj to na naročilnici označi, vezava se posebej računa in velja za vsak zvezek elegantno celoplatno vez. K —90.

Vsi zvezki naenkrat naročeni se zaračunajo še ceneje in sicer K 8'— broširano. Povdarjamo pa, da veljajo te cene samo do konca tekočega leta in ima ta ugodnost samo namen vzbuditi v širših krogih splošno zanimanje za „Leposlovno knjižnico“.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

2238 5
Anton Šarc

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8

priporoča v lastni živalnici izdelano

perilo

za otroke, gospe in gospode. Za izdelovanje perila doma priporoča svojo bogato zalogo platna in šifona v vseh širinah in kakovostih, švicarsko vezenje, prte in prtice, brisalke i. t. d.

Kakor znano le dobro blago in zelo

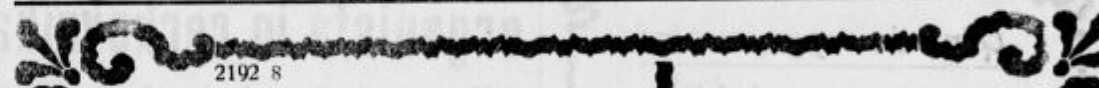
primerne cene.

Naročila za venkaj točno in zanesljivo.

Opozorim na razstavljeno perilo v „Narodnem domu“.

rodnem domu“.

rodnem domu“.

2192 8
Jesenske kakor zimske obleke

površnike, suknje in dežne plašče za gospode in dečke po izredno nizkih in stalnih cenah priporoča

konfekcijska trgovina

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

Ljubljana, Pred škofijo št. 19.

2170 15—16
Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča
šolske knjige za vse šole:

ljudske, obrtne, meščanske in srednje šole v najnovejših aprobiranih izdajah. — Izmed novo upeljanih knjig je bukvarna založila:

Tominšek, dr. Jos. Grška slovnica vez. v platno K 3'—.

Tominšek, dr. Jos. Grška vadnica vez. v platno K 3'50.

Svetina, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol (V. razred). Prva knjiga: Resničnost katoliške vere. Vez. v platno K 2'80.

Stroj Alojzij Liturgika. Nauk o bogočastnih obredih sv. katoliške cerkve. Vez. v platno K 1'40.

Na razpolago ima tudi v raznih izdajah slovenske, nemške, francoske, angleške, laške itd. slovarje in Schulmannove ter Freundove prestave in preparacije za latinske in grške klasike.

Širite, naročajte „Slovenca“!

2314 3-2 Dobro izurjene
šivilje in učenke
se takoj sprejmejo v modnem salonu
Elize Hitzl-Huber
Francovo nabrežje štev. 1.

C. kr. oblastveno potrjeno 69
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.
● Dobl se tudi kroj po životni meri. ●

Dobro ohranjen
harmonij
se kupi. Kje pove uprav. Slov. 2346 2-2
Nova hiša

z velikim vrtom iz katerega se proda
za 800 K na leto in ima upeljano
špecerijsko trgovino, poleg te
se lahko dobi gostilna in trafika.
Stoji na najlepšem prostoru v no-
vem delu Ljubljane. Gotovine ni
treba velike. Pojasnila daje gospod
I. Toni, mesar. Lingarjeve ulice.
2308 4

Posest

blizu Maribora izvanredno dobička
nosno se takoj po jako nizki ceni
proda. Posest ima nova lepa po-
slopja (vredna 15.000—16.000 kron),
meri 46 oralov, od teh 26 oralov
lep pri cesti ležeč gozd (vrednost
lesa za posekat 16.000 kron). Druga
zemlja izvrstno dobra. Novo nasa-
jeni vinograd, mali kamenolom.

Cena 35.000 kron. Cena je pri-
merno jako nizka, mora se pa svota
po 28.500 kron takoj v gotovini
izplačati. Natančnejša pojasnila daje
radosno prodajalec: **H. Drobe-
nik**, c. kr. davč. oficijal, Maribor
n/D. Schillerstr. 8. 2346 3-2

2333 3-2
Dvonadstropna hiša

moderno sezidana, Resljeva cesta št. 7,
ogelj Komenskega ulice, **se proda** iz proste
roke **takoj**, ker se posestnik namerava zaradi
neprijetnih političnih razmer iz Ljubljane preseliti.

Razglas.

V nedeljo popoldne ob pol 4. uri, dne 20. septembra 1908, prodalo se bode v
Guncijah pri „Rebovu“ poleg Šent Vida nad Ljubljano:

**2 težka konja s komati, 1 voz tajselj, poljski pridelki na
njivah in otava na travnikih.**

Po prodaji se bode dala hiša s hlevom in gospodarskimi poslopji ter njive s
travniki v najem za 10 let.

Kupci in najemniki ste vabljeni v nedeljo popoldne ob pol 4. uri 20. sept. 1908
v Guncije št. 6 k „Rebovu“.

Županstvo občine Št. Vid nad Ljubljano,
16. septembra 1908.

A. Belec, župan.

**Učni in vzgojevalni
zavod za deklice,
„šolskih sester“ v Jrtu
ulica P. Hesenghi štev. 14.**

**Žursta lega, krasen razgled
na Adrijo in okolico, čist zrak,
prostora vrt, novo moderno
opravljeno poslopje, električna
razsvetjava, parna kurjava, ko-
pališče, telovadnica.** 2286 14-8

**U šolskem letu 1908/9 se
otvori poleg ljudske šole in
trgovske tečaja**

**prvi in tretji razred
dekliškega liceja in
gospodinjska šola.**

**Žrana in stanovanje mesečno
60 K; deklice, ki so samo čez
dan v zavodu 24 K. Šolnina
za ljudsko šolo in trgovski tečaj
po 10 K, za licej 16 K, za go-
spodinjsko šolo 20 K.**

Začetek šole 1. oktobra.

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika

v Ihanu. Prednost imajo oženjeni in ro-
kodelci. Nastop lahko 15. oktobra. 2350 3-2

Župni urad Ihan, 21. sept. 1908.

Iščem gospodično

ki je slovenščine v besedi in pisavi popol-
noma zmožna, k dvema otrokoma za popolno
izučenje slovenskega jezika. Otroka hodita
v tretji razred. Želim nekoliko spretnosti
tudi v šivanju in pa eventualna spričevala
2353 v dosedanjih službah. 3-2

Naslov pod **M. R.** na upravništvo tega lista.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

2230 (10-9) priporoča svojo

popolno zalogo

vseh na tujščinih in zunanjih učilščih, zlasti na tujščini c. kr. I.
in II. državni gimnaziji, na c. kr. državni gimnaziji z nemškimi učnim
jezikom, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskem
mestnem dekl. liceju, na privatnih, ljudskih in mešč. šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovjših izdaj po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastoj.

SLIVOVKA

**tropinovec
kranjski brinjevec**

Odlikovano
v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov
naprej po prav primerni ceni
v zanesljivi kakovosti v

**veležanjarni in
rektifikarni sadja**

**M. Rosner & Co.,
Ljubljana,
Spod. Šiška, poleg Kosler-
jeve pivovarne.**

**Podružnica
v Spiljetu.**

**Šolninska glavica 1
K 2.000.000.**

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice štev. 2

priporoča **promese na Tiske srečke** á K 7.—. — Žrebanje **1. okt.** — Gl. dobiček **K 180.000**

sprejema **vloge na knjižice**
in na **tekoči račun** ter je
obrestuje **od dne vloge po**

4 1/2 %

Rentni davek
plača banka
sama.

**Podružnica
v Celovcu.**

**Rezervni fond
K 200.000.**

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graton 25, Mala ulica, Most ulice 17, Opatov, Znojmo,
Göln, Lipsa, Opatov, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice,
Göln, Lipsa, Opatov, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice, Kamenice,

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 1, H. Faberstrasse 4, III. Ungargasse 19 (eng. Rennweg), III. Al-
wengasse 27, IV. Wollzeile 13, V. Kärntnerstrasse 16, VI. Kärntnerstrasse 16, VII. Kärntnerstrasse 16,
VIII. Kärntnerstrasse 16, IX. Kärntnerstrasse 16, X. Kärntnerstrasse 16, XI. Kärntnerstrasse 16,
XII. Kärntnerstrasse 16, XIII. Kärntnerstrasse 16, XIV. Kärntnerstrasse 16, XV. Kärntnerstrasse 16,

Menjalnična šolninska družba 45 150—178

MERCUR

Dunaj, I. Wollzeile 1

Kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 2.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk,
davis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje
izbranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.